

ХМЕЛЬНИЦЬКА ОБЛАСНА РАДА
ХМЕЛЬНИЦЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ УПРАВЛІННЯ ТА ПРАВА
ІМЕНІ ЛЕОНІДА ЮЗЬКОВА

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення вченої ради університету
30.08.2024 року,
протокол №2.

Ректор, голова вченої ради університету,
доктор юридичних наук, професор

_____ Олег ОМЕЛЬЧУК

30.08.2024 року

м.п.

РОБОЧА ПРОГРАМА
навчальної дисципліни
«ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ»
для підготовки на першому (освітньому) рівні
здобувачів вищої освіти освітнього ступеня бакалавра
за спеціальністю 035 Філологія
спеціалізацією 035.041 Германські мови та літератури
(переклад включно), перша – англійська
галузі знань 03 Гуманітарні науки

м. Хмельницький
2024

РОЗРОБНИК:

Завідувачка кафедри мовознавства, докторка педагогічних наук, професорка
28.08.2024 року

_____ Ольга НАГОРНА

СХВАЛЕНО

Рішення кафедри мовознавства
28.08.2024 року, протокол № 1.

Завідувачка кафедри, докторка педагогічних наук, професорка
28.08.2024 року

_____ Ольга НАГОРНА

Деканеса факультету управління та економіки, кандидатка економічних наук, доцентка
28.08.2024 року

_____ Тетяна ТЕРЕЩЕНКО

ПОГОДЖЕНО

Рішення методичної ради університету
29.08.2024 року, протокол № 1 .

Перша проректорка, голова методичної ради університету, кандидатка наук з державного управління, доцентка
29.08.2024 року

_____ Ірина КОВТУН

ЗМІСТ

	Стор.
1. Опис навчальної дисципліни	– 3
2. Заплановані результати навчання	– 4
3. Програма навчальної дисципліни	– 5
4. Структура вивчення навчальної дисципліни	– 5
4.1. Тематичний план навчальної дисципліни	– 6
4.2. Аудиторні заняття	– 6
4.3. Самостійна робота студентів	– 7
5. Методи навчання та контролю	– 8
6. Схема нарахування балів	– 8
7. Рекомендована література	– 8
7.1. Основна література	– 9
8. Інформаційні ресурси в Інтернеті	– 10

1. Опис навчальної дисципліни

1. Шифр і назва галузі знань	– 03 Гуманітарні науки
2. Код і назва спеціальності	– 035 Філологія
3. Назва спеціалізації	– 035.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська
4. Назва дисципліни	– Теорія та практика перекладу
5. Тип дисципліни	– обов'язкова
6. Код дисципліни	– ППО 13.
7. Освітній рівень, на якому вивчається дисципліна	– перший
8. Ступінь вищої освіти, що здобувається	– Бакалавр
9. Курс / рік навчання	– Другий
10. Семестр	– 3, 4
11. Обсяг вивчення дисципліни:	
1) загальний обсяг (кредитів ЄКТС / годин)	– 180 (6)
2) денна форма навчання:	
аудиторні заняття (годин)	– 96
% від загального обсягу	– 53 %
лекційні заняття (годин)	– –
% від обсягу аудиторних годин	– –
практичні заняття (годин)	– 96
% від обсягу аудиторних годин	– 53 %
самостійна робота (годин)	– 84
% від загального обсягу	– 47%
тижневих годин:	
аудиторних занять	– 4
самостійної роботи	– 4
3) заочна форма навчання:	не передбачена
аудиторні заняття (годин)	– –
% від загального обсягу	– –
лекційні заняття (годин)	– –
% від обсягу аудиторних годин	– –
семінарські заняття (годин)	– –
% від обсягу аудиторних годин	– –
самостійна робота (годин)	– –

% від загального обсягу	– –
тижневих годин:	–
аудиторних занять	– –
самостійної роботи	– –
12. Форма семестрового контролю	– Залік
13. Місце дисципліни в логічній схемі:	
1) попередні дисципліни	– ЗПО 9. Ділова українська мова ППО 1. Практичний курс основної іноземної мови ППО 3. Практична граматики основної іноземної мови ППО 4. Література країн, мова яких вивчається (перша мова)
2) супутні дисципліни	– ППО 1. Практичний курс основної іноземної мови ППО 6. Лінгвокраїнознавство англійських країн
3) наступні дисципліни	– ППО 5. Семантико-стилістичні проблеми перекладу галузевих текстів (цикл юридичних спеціальностей) ППО 12. Семантико-стилістичні проблеми перекладу галузевих текстів (цикл управлінсько-економічних спеціальностей)
14. Мова вивчення дисципліни	– англійська, українська

2. Заплановані результати навчання

<p>Програмні компетентності, які здобуваються під час вивчення навчальної дисципліни</p>	<p>Інтегральна компетентність (ІК) Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки і характеризується комплексністю та невизначеністю умов.</p> <p>ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово. ЗК 5. Здатність учитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК 6. Здатність до пошуку, опрацювання та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 7. Уміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми. ЗК 9. Здатність спілкуватися іноземними мовами. ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ФК 2. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні. ФК 6. Здатність вільно, гнучко й ефективно використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і реєстрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у різних сферах життя. ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу</p>
---	---

	<p>тексту (залежно від обраної спеціалізації).</p> <p>ФК 8. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань у різних сферах практичної діяльності.</p> <p>ФК 9. Усвідомлення засад і технологій створення текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний (залежно від обраної спеціалізації) аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p>
<p>Програмні результати навчання</p>	<p>ПР 1. Вільно спілкуватися з професійних питань із фахівцями та нефаківцями державною та іноземними мовами усно й письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.</p> <p>ПР 8. Знати й розуміти систему мови, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію мов і літератур, що вивчаються, і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.</p> <p>ПР 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.</p> <p>ПР 11. Знати принципи, технології і прийоми створення усних і письмових текстів різних жанрів і стилів державною та іноземними мовами.</p> <p>ПР 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.</p> <p>ПР 14. Використовувати мови, що вивчаються, в усній та письмовій формі, у різних жанрово-стильових різновидах і регістрах спілкування (офіційному, неофіційному, нейтральному), для розв'язання комунікативних завдань у побутовій, суспільній, навчальній, професійній, науковій сферах життя.</p> <p>ПР 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.</p> <p>ПР 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови й мовлення й використовувати їх для розв'язання складних задач і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.</p> <p>ПР 18. Мати навички управління комплексними діями або проєктами при розв'язанні складних проблем у професійній діяльності в галузі обраної філологічної спеціалізації та нести відповідальність за прийняття рішень у непередбачуваних умовах.</p>

<p>Після завершення вивчення дисципліни здобувач повинен продемонструвати такі результати навчання:</p>	
<p>1. Знання <i>(здатність запам'ятовувати або відтворювати факти (терміни, конкретні факти, методи і процедури, основні поняття, правила і принципи, цілісні теорії тощо)</i></p>	
1.1)	специфіку професійної діяльності перекладача в сучасному суспільстві;
1.2)	базові теоретичні положення, які складають основу сучасних технологій перекладу;
1.3)	найбільш відомі напрямки та концепції в перекладознавстві;
1.4)	знаходити додаткову інформацію, використовуючи іншомовні джерела;
1.5)	методи, форми та засоби перекладу з англійської мови на рідну та з рідної на англійську;
1.6)	способи оцінювання та членування тексту в процесі визначення способу перекладу.
<p>2. Розуміння <i>(здатність розуміти та інтерпретувати вивчене, уміння пояснити факти, правила, принципи; перетворювати словесний матеріал у, наприклад, математичні вирази; прогнозувати майбутні наслідки на основі отриманих знань)</i></p>	

2.1) значення основних перекладацьких термінів та понять;
2.2) специфіку одно- та двостороннього перекладу з іноземної мови;
2.3) методи дослідження оригінального тексту та тексту перекладу;
2.4) соціальні та лінгвістичні засади перекладу;
2.5) методики лінгвістичного, соціолінгвістичного, лінгвокультурологічного та гендерного дослідження перекладів.
3. Застосування знань <i>(здатність використовувати вивчений матеріал у нових ситуаціях (наприклад, застосувати ідеї та концепції для розв'язання конкретних задач))</i>
3.1) використовувати набуті знання на практиці під час виконання усного або письмового перекладу;
3.2) різні види трансформацій, що застосовуються при перекладі;
3.3) стратегії, тактики, вербальні та невербальні засоби для забезпечення успішної міжкультурній комунікації з носіями мови;
3.4) визначати позицію і точку зору мовця;
3.5) передбачити основну інформацію тексту за його заголовком;
3.6) готувати доповіді та презентації з питань професійних інтересів іноземною мовою (усно та письмово);
3.7) укладати термінологічні словники за спеціальністю на базі автентичної літератури та літератури за фахом.
4. Аналіз <i>(здатність розбивати інформацію на компоненти, розуміти їх взаємозв'язки та організаційну структуру, бачити помилки й огріхи в логіці міркувань, різницю між фактами і наслідками, оцінювати значимість даних)</i>
4.1) визначати роль та значення перекладача в сучасному суспільстві;
4.2) визначати доречність застосування певного виду перекладацької трансформації;
4.3) порівнювати перекладацьку адекватність та еквівалентність тексту оригіналу та перекладу на різних рівнях;
4.4) аналізувати культуронасичені тексти;
4.5) ілюструвати здобуті теоретичні знання прикладами з практики.
5. Синтез <i>(здатність поєднувати частини разом, щоб одержати ціле з новою системною властивістю)</i>
5.1) пояснювати суть та значення перекладацьких термінів, понять іноземною мовою;
5.2) укладати лінгвокультурологічні коментарі до тексту оригіналу;
5.3) збирати фактичний матеріал з пропонованої теми.
6. Оцінювання <i>(здатність оцінювати важливість матеріалу для конкретної цілі)</i>
6.1) оцінювати систему професійної підготовки майбутніх перекладачів в Україні та в зарубіжних країнах;
6.2) рівень адекватності та еквівалентності пропонованого перекладу;
6.3) особливості процесу перекладу текстів різних типів і жанрів.
7. Створення (творчість) <i>(здатність до створення нового культурного продукту, творчості в умовах багатовимірності та альтернативності сучасної культури)</i>
7.1) пропонувати шляхи поліпшення організації навчального процесу для покращення умов навчання та поза навчального життя студентів;
7.2) створювати презентації із запропонованих тем;
7.3) писати есе з запропонованих ситуацій;
7.4) будувати плани доповідей;
7.5) укладати міні глосарії до визначених тем.

3. Програма навчальної дисципліни

Тема 1. Theoretical and Methodological Aspects of Translation

Translation as a Notion and Subject
Significance of Translation/Interpretation
Translation in Teaching of Foreign Languages
Ways of Translation
Deceptive and Antonymic Translation
A Short Historical Outline of European and Ukrainian Translation

Тема 2. Aspective Translation and Its Principle Aims

Aspective Translation as a Subject and Notion
Proper Names/Onyms and Their Translation
Translation of the Names of Companies, Corporations, Firms and Their Substituting Names
Units of International Lexicon and Ways of Conveying Their Meaning and Lingual Form
Ways of Conveying the Lexical Meaning of Genuine Internationalisms
Translation of Genuine Loan Internationalisms
Nationally Specific Lexicon and Its Translation
Ways of Rendering the Meaning of Nationally Specific Notions of Lexicon
Ways of Translating Idiomatic/Phraseological and Stable Expressions
Transformation of Some Idioms and Phraseologisms in the Process of Translation

Тема 3. Lexico-Grammatical Aspects of Translation

Rendition of Contextual Meanings of the Definite and Indefinite Articles
Approaches to Translation of Asyndetic Substantival/Noun Clusters
Translation of English Verbals and Verbal Constructions/Complexes
Ways of Conveying the Lexico-Grammatical Meanings and Functions of the English Infinitive
Ways of Translating Infinitival Constructions/Complexes
Ways of Translating Participial Constructions/Complexes
Ways of Translating the Nominative Absolute Participial Constructions/Complexes
Ways of Translating Gerundial Complexes/Constructions
Ways and Means of Conveying Modality in English and Ukrainian
English Modal Verbs Having not Always Modal Verbs Equivalents in Ukrainian
Grammatically and Stylistically Prearranged Transformations
Stylistically/Subjectively Predetermined Transformations
Ways of Conveying the Passive Voice Constructions
Objectively Required and Subjectively Introduced/Contextual Transformations of Sense Units
Objectively and Subjectively Conditioned Transformations of Sense Units in the Process of Translation

Тема 4. Semantic Aspects of Translation

Sense Units and Their Equivalent Translation at Language and Speech (Text or Discourse) Levels
Ways of Conveying the Meanings of Polysemantic Sense Units
Translatological Text Analysis and Conveying the Content of Communicative Units
Lexico-Semantic, Stylistic and Structural Analysis of Language and Sense Units of the Excerpt

4. Структура вивчення навчальної дисципліни

4.1. Тематичний план навчальної дисципліни

№ те м и	Назва теми	Кількість годин												
		Денна форма							Заочна форма навчання					
		усього	у тому числі						усього	у тому числі				
			л	п/с	Лаб	інд	с.р.	л		п/с	лаб.	інд	с.р.	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	

1	Theoretical and Methodological Aspects of Translation	34	-	20	-	-	14	-	-	-	-	-	-
2	Aspective Translation and Its Principle Aims	54	-	34	-	-	20	-	-	-	-	-	-
3	Lexico-Grammatical Aspects of Translation	60	-	30	-	-	30	-	-	-	-	-	-
4	Semantic Aspects of Translation	32	-	12	-	-	20	-	-	-	-	-	-
	Усього годин	180	-	96	-	-	84	-	-	-	-	-	-

4.2. Аудиторні заняття

4.2.1. Аудиторні заняття (практичні заняття) проводяться згідно з темами та обсягом годин, передбачених тематичним планом.

4.2.2. Плани практичних занять з передбачених тематичним планом тем, засоби поточного контролю знань та методичні рекомендації для підготовки до занять визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.3. Самостійна робота студентів

4.3.1. Самостійна робота студентів денної форми навчання включає завдання до окремих тем.

4.3.2. Завдання для самостійної роботи студентів та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.3.3. Виконання індивідуальних завдань всіма студентами не є обов'язковим і може здійснюватися окремими студентами з власної ініціативи або за пропозицією викладача.

4.3.4. Тематика індивідуальних завдань та методичні рекомендації до їх виконання визначаються в навчально-методичних матеріалах з дисципліни.

4.3.5. Індивідуальні завдання виконуються в межах часу, визначеного для самостійної роботи студентів, та оцінюються частиною визначених в розділі 6 цієї програми кількості балів, виділених для самостійної роботи.

5. Методи навчання та контролю

Під час практичних занять застосовуються:

- метод усного викладу знань;
- закріплення навчального матеріалу;
- метод самостійної роботи учнів з осмислення й засвоєння нового матеріалу роботи із застосування знань на практиці;
- інтерактивний метод.

Поточний контроль якості знань студентів з навчальної дисципліни проводиться у формах:

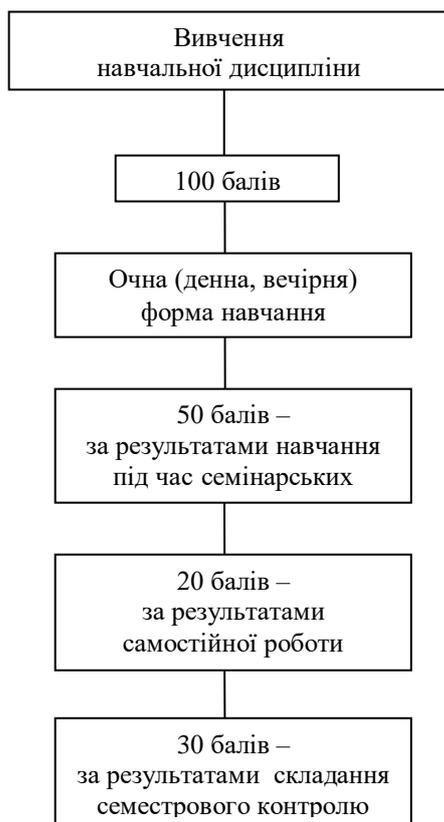
- усне опитування на практичних заняттях;
- виконання поточних контрольних робіт у формі тестування;
- усний та письмовий переклад словосполучень, речень, текстів;
- підготовка презентацій, доповідей.

Підсумковий семестровий контроль проводиться у формі усно-письмового заліку.

Структура залікового білету включає письмовий переклад тексту та усна відповідь на теоретичне питання.

6. Схема нарахування балів

6.1. Нарахування балів студентам з навчальної дисципліни здійснюється відповідно до такої схеми:

6.2. Обсяг балів, здобутих студентом під час практичних занять, самостійної роботи студентів, виконання індивідуальних завдань та семестрового контролю визначаються в Положенні про організацію освітнього процесу в Хмельницькому університеті управління та права імені Леоніда Юзькова, пункт 4 (<https://surl.li/yghnib>).

7. Рекомендовані джерела

7.1. Основні джерела

1. Зорівчак Р. П. Реалія і переклад (на матеріалі англійських перекладів української прози). Львів: Видавництво Львівського університету, 1989. 215 с.
2. Карабан В. І., Мейс. Дж. Переклад з української мови на англійську мову: [навч. посібник-довідник для студ. вищих закладів освіти]. / В. І. Карабан, Вінниця: Нова книга, 2003. 608с.
3. Коптілов В. В. Теорія і практика перекладу. К.: Юніверс, 2003. 264 с.
4. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): підручник 5-те вид., виправ. і допов. Вінниця: Нова Книга, 2017. 448 с.
5. Сидорук Г. І. Основи перекладознавства: метод. розробка. К.: Кондор, 2010. 284 с.

7.2. Допоміжні джерела

1. Васильченко В. Яскрава сторінка українського юридичного словництва. Визвольний шлях. 2007. № 2. С. 49–60.
2. Виноградов В. С. Введение в переводоведение (общие и лексические вопросы). М.: Издательство института общего и среднего образования РАО, 2001. 224 с.
3. Засекін С. В. Психолінгвістичні підходи до дослідження перекладу. Філологічні студії: наук. часоп. голов. ред. В. С. Зубович. Луцьк, 2007. № 1/2. С. 133–140.
4. Кальниченко О. А., Подміногін В. О. Історія перекладу та думок про переклад у текстах та коментарях. Ч. 1: Загальні питання. Стародавні часи. Х.: Вид-во НУА, 2005. 132 с.

5. Корунець І. Біля витоків українського перекладознавства. Всесвіт. 2008. № 1/2. С. 188–194.
6. Литвак С. Я., Партико З. В. Міжмовні семантичні відмінності та проблеми перекладу. Держава та регіони. Серія: Гуманітарні науки. 2008. № 1. С. 61–66.
7. Олікова М. С. Теорія і практика перекладу: навч. посіб. Луцьк: Вежа, 2000. 170 с.
8. Прус С. І., Клименко О. Л. Практика перекладу: [навчальний посібник для студентів спеціальності «Переклад» (англійська мова)]. Запоріжжя: ЗНУ, 2007. 116 с.
9. Штангурська І. Ю. Проблеми художнього та фахового перекладу. Науковий вісник Волинського національного університету ім. Лесі Українки. Луцьк, 2009. № 16: Філологічні науки: Мовознавство. С. 53–56.

8. Інформаційні ресурси в Інтернеті

1. Конспект лекцій до дисципліни «Теорія та практика перекладу» для здобувачів вищої освіти першого рівня усіх спеціальностей (денна та заочна форми навчання), упоряд.: Девіцька А.І., Курах Н.П., Сідун Л.Ю. Ужгород: електронне видання, 2022. 36 с.
2. What language do you speak in Britain? [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://woodlandsjunior.kent.sch.uk/customs/questions/language.html>
3. British Culture, British Customs and British Traditions [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.learnenglish.de/culture/educationculture.htm>
4. Oxbridge unites for no confidence motion against government [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://www.politics.co.uk/news/2011/06/02/oxbridge-unites-for-no-confidence-motion-again>
5. ProZ.com Education platform